

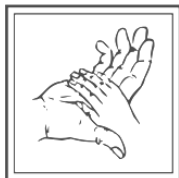
Szkoła Podstawowa Specjalna nr 19

62-800 Kalisz, ul. Budowlanych 2.

tel./fax: 62 503 44 25; www.sps19.kalisz.pl; bip.sps19.kalisz.pl

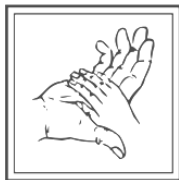

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 19
w Kaliszu**

SPIS TREŚCI:

Zapisy dotyczące zadań szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.....	3
Ocena zapotrzebowania na WSDZ w Szkole Podstawowej Specjalnej nr19.....	6
Założenia i cele WSDZ.....	6
Cele programu WSDZ:.....	7
Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane...8	8
Funkcjonowanie WSDZ w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 19.....8	8
Zakres działań osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z ich kompetencji, profilu wykształcenia i podstawy programowej z poszczególnych przedmiotów.....9	9
Zadania doradcy zawodowego.....12	12
Formy, metody działań doradczych 12	12
Moduły doradcze dla uczniów.....16	16
Plany działań z zakresu orientacji i doradztwa.....18	18
Korzyści z realizacji WSDZ w szkole z uwzględnieniem 4 grup odbiorców.....18	18
Współpraca z instytucjami zajmującymi się doradztwem edukacyjno-zawodowym.....19	19
Wydarzenia związane z doradztwem zawodowym.....19	19
Podstawowe pojęcia z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego.....20	20
Ewaluacja.....21	21

Zapisy dotyczące zadań szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego

- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U. 2004 nr 256 poz. 2572 z późn. zm.)

Na mocy ustawy o systemie oświaty system oświaty zapewnia między innymi przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

System oświaty zapewnia w szczególności:(Art. 1.)

(...)

14. przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia;

15. warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego;

- Rozporządzenie w sprawach doradztwa zawodowego z dnia 12 lutego 2019 roku
- W ustawie Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.:

Art. 1. System oświaty zapewnia w szczególności:

17) dostosowywanie kierunków i treści kształcenia do wymogów rynku pracy;

18) kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych;

19) przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia;

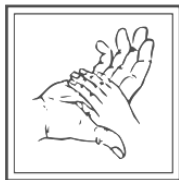
20) warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego;

Art. 47. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

3) ramowe plany nauczania dla poszczególnych typów szkół, w tym:

c) minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.

4) treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4, oraz wymagania w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4, uwzględniając rolę

doradztwa zawodowego we wspieraniu uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Art. 98. 1. Statut szkoły zawiera w szczególności:

16) organizację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Art. 109. 1. Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły są:

7) zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.

6. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, są organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum.

7. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, są realizowane niezależnie od pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu udzielanej uczniom w ramach zajęć, o których mowa w ust. 1 pkt 5.

- W ustawie Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.:

Art. 4. W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela

(Dz. U. z 2016 r. poz. 1379) wprowadza się następujące zmiany:

d) w ust. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć (...) doradców

zawodowych prowadzących zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w celu wspomagania uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,

o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust.1 pkt 5 ustawy – Prawo oświatowe.”

Art. 292. 1. W roku szkolnym 2019/2020 zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego,

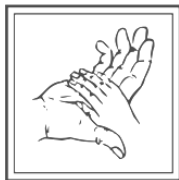
o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy – Prawo oświatowe, są realizowane

w oparciu o program przygotowany przez nauczyciela realizującego te

zajęcia i dopuszczony do użytku przez dyrektora szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.

2. Program, o którym mowa w ust. 1, zawiera treści dotyczące informacji o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami zawodowymi.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach.

§ 6.2 W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie:

6) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – w przypadku uczniów szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych

§ 20.2 Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści

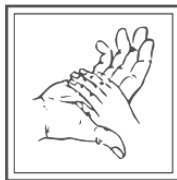
w przedszkolu, szkole i placówce prowadzą w szczególności:

2) w szkole:

b) wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami.

§ 26.1. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 3) prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- 4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
- 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

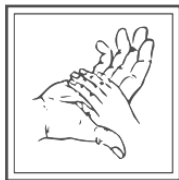
Ocena zapotrzebowania na WSDZ w Szkole Podstawowej Specjalnej nr19

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. WSDZ jest częścią planu wychowawczego szkoły i jest włączony do Statutu szkoły. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele i instytucje wspomagające proces doradczy. Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, ma plany na przyszłość. Opracowany WSDZ na rok szkolny 2018/2019 usprawni pracę szkoły i przepływ informacji doradczej.

Założenia i cele WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem – to długotrwały proces stanowiący sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki;
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka;
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły;
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną);
- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

- Szkoła podstawowa obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.

Cele programu WSDZ:

Głównym celem WSDZ jest przygotowanie uczniów do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia. Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności i dyspozycji, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych.

Cele szczegółowe

Uczniowie :

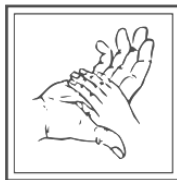
- rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
- wiedzą, jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty;
- posiadają informacje o zawodach z najbliższego otoczenia;

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje;
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów;
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji;
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

- znają swoje dziecko;
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji;
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami: zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi, rodzinnymi itp.;

- włączają się do działań informacyjnych szkoły (np. jako przedstawiciele różnych zawodów).

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
podczas:
  - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
  - wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

Funkcjonowanie WSDZ w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 19

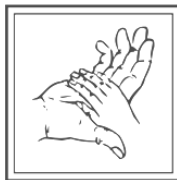
Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia.

WSDZ stanowi jeden z podstawowych dokumentów wychowawczych szkoły i jest włączony do Statutu Szkoły.

Za funkcjonowanie WSDZ odpowiada Dyrektor Szkoły.

Dla właściwego funkcjonowania WSDZ konieczna jest współpraca i zaangażowanie pracujących w szkole specjalistów, nauczycieli i wychowawców, szkolnego doradcy zawodowego

Za koordynację działań w ramach realizacji WSDZ odpowiedzialny jest szkolny doradca zawodowy lub osoba wyznaczona przez Dyrektora.

Co roku do WSDZ dołączany jest, w formie załącznika, harmonogram działań z zakresu doradztwa zawodowego zaplanowanych na cały rok szkolny dla poszczególnych szkół.

Zakres działań osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z ich kompetencji, profilu wykształcenia i podstawy programowej z poszczególnych przedmiotów.

Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują podstawę programową odnosząc się do doradztwa zawodowego.

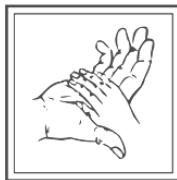
1. Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, komputera. Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

2. Nauczyciel informatyki omawia organizację pracy i przepisy bhp, wdraża uczniów do poszukiwania informacji w sieci, uczy tworzenia dokumentów aplikacyjnych na komputerze (koordynuje swoje działania z nauczycielem j. polskiego)

3. Nauczyciel WOS-u prezentuje treści dotyczące pracy i przedsiębiorczości, omawia potrzeby człowieka i sposoby ich zaspokojenia, przyczyny i skutki bezrobocia, dokumenty aplikacyjne.

4. Nauczyciel biblioteki gromadzi i udostępnia literaturę psychologiczną, pedagogiczną, z zakresu prawa pracy; popularyzuje informatory i ulotki na temat oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych; gromadzi czasopisma, wskazuje źródła informacji edukacyjno – zawodowej.

5. Nauczyciel języka polskiego koordynuje organizację konkursów literackich dotyczących tematyki zawodoznawczej, uczy prawidłowego przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, np. CV, listu motywacyjnego.

6. Nauczyciel biologii prezentuje zawody medyczne, przyrodnicze. Omawiając anatomię i choroby człowieka zwraca uwagę na przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania poszczególnych zawodów.

7. Psycholog i pedagog szkolny wdrażają uczniów do pogłębiania wiedzy i umiejętności z zakresu kompetencji społecznych, autoprezentacji, metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresogennych itp.

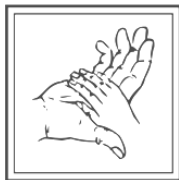
8. Wychowawcy na godzinach wychowawczych poświęconych realizacji tematyki zawodoznawczej – realizują wybrane tematy z zaproponowanych poniżej obszarów (dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów), organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów z udziałem rodziców; uczestniczą w wycieczkach zawodoznawczych; wspierają uczniów w procesie decyzyjnym; kierują do specjalistów; zgłaszają swoje propozycje działań do rocznego harmonogramu; pełnią funkcję wspierająco - informacyjną dla rodziców.

9. Szkolny Doradca Zawodowy lub osoba wyznaczona przez Dyrektora odpowiedzialna za działania związane z doradztwem zawodowym pełni funkcję informacyjno – doradczą dla wychowawców, koordynuje działania nauczycieli oraz współpracę z instytucjami wspierającymi szkołę w realizacji zadań WSDZ, pomaga wychowawcom w organizacji spotkań ze specjalistami - doradcami zawodowymi, co roku tworzy harmonogram działań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole.

10. Nauczyciele-wychowawcy świetlicy aranżują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów, organizują kąciki zawodowe w świetlicy.

11. Nauczyciele matematyki uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości. Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

12. Nauczyciele języków obcych zapoznają z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkudzaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

13. Nauczyciele historii informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczą tworzenia drzewa genealogicznego. Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

14. Nauczyciele wychowania fizycznego omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

15. Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

16. Nauczyciel muzyki zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

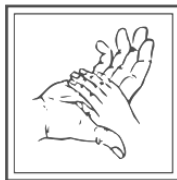
17. Nauczyciel plastyki zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury. Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

18. Nauczyciel techniki opisuje funkcje urządzeń technicznych, omawia kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej.

19. Nauczyciel geografii nawiązuje do zawodów górnik, handlowiec, kartograf, geolog. Struktura zatrudnienia w Polsce, problemy globalizacji.

20. Nauczyciel fizyki – zajęcia o elektryczności, mechanice; omawia zawody elektryk, mechanik pojazdów samochodowych, dekarz. Zagadnienia z obszaru atomistyki, automatyki.

21. Nauczyciel chemii – praca w laboratorium (laborant). I pomoc w przypadku poparzeń środkami chemicznymi oraz zatruc – ratownictwo medyczne. Nauczyciel

21. Nauczyciel religii – czym jest praca w życiu człowieka , wyznaczanie celów życiowych . Na czym polega szczęście – praca zawodowa jako źródło satysfakcji . Przypowieść biblijna o talentach – wykorzystanie własnego potencjału

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

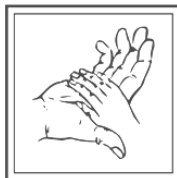
Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 3) prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- 4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
- 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

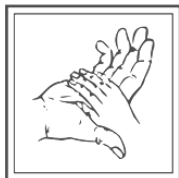
Formy, metody działań doradczych

Szczegółowe formy, metody i technik działań doradczych kierowane do uczniów:

- zajęcia „Doradztwo zawodowe”;
- badanie (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz ankiety);
- diagnoza i analiza potrzeb uczniów na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet, testów doradczych;
- udzielanie indywidualnych porad i konsultacji indywidualnych;

- warsztaty grupowe ukierunkowane na zwiększanie samoświadomości, rozwój kompetencji uczniów oraz dokonywanie świadomych wyborów edukacyjnych/zawodowych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami:
  - planowania własnego rozwoju;
  - świat zawodów i rynek pracy;
  - rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
  - planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- realizowanie treści zawodowych na lekcjach poszczególnych zawodów;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów (np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych)
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne; targi kariery
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- stwarzanie uczniom możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;

- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej (np. poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik)
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale czy prezentacje zawodów;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

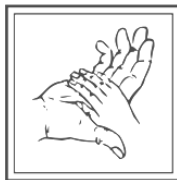
Metody w poradnictwie grupowym najczęściej stosowane w pracy doradczej to:

- Aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja.
- Metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról.
- Metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy).
- Metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu i programy multimedialne, prezentacje multimedialne.
- Treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki.

Techniki: plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne oraz strategiczne (np. analizę SWOT), kwestionariusze, wywiady, gry i zabawy.

Sposoby realizacji działań doradczych:

- lekcje wychowawcze
- lekcje przedmiotowe
- zajęcia pozalekcyjne
- wycieczki
- porady i konsultacje indywidualne

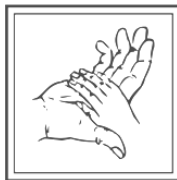

Szczegółowe formy działań doradczych adresowane do rodziców:

- diagnoza i analiza potrzeb rodziców na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet;
- prezentacja założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów;
- wykłady i prelekcje zgodnie ze zdiagnozowanym zapotrzebowaniem rodziców;
- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole; inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: bibliotekę publikacji, stronę www szkoły, tablice informacyjne,);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli/specjalistów na terenie szkoły;
- zachęcanie i włączanie rodziców w proces doradczy szkoły np. poprzez przedstawianie wykonywanych przez siebie zawodów;
- udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych (prezentacja założeń pracy edukacyjnej na terenie szkoły na rzecz uczniów, informacji na temat zasad i terminów rekrutacji) i zawodowych (o zawodach przyszłości).

Szczegółowe formy działań doradczych adresowane do nauczycieli, wychowawców i specjalistów:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego zgodnie ze statutem szkoły;
- diagnoza i analiza potrzeb nauczycieli na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet;
- tworzenie warunków do nabywania i aktualizowania wiedzy doradczej, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami;
- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;

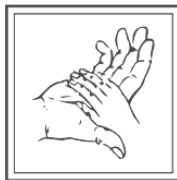
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego;
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą;
- śledzenie losów absolwentów.

Obszary doradztwa zawodowego

Obszary prowadzenia doradztwa zawodowego. na podstawie zadań opisanych w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.:

- **Obszar 1.** Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów oraz rodziców na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- **Obszar 2.** Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- **Obszar 3.** Prowadzenie różnorodnych zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej
- **Obszar 4.** Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę/placówkę;
- **Obszar 5.** Współpraca z innymi nauczycielami, rodzicami oraz instytucjami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego;

Moduły doradcze dla uczniów (załącznik nr 2, 3 Rozp. MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego)

Zgodnie z Rozporządzeniem dotyczącym doradztwa zawodowego treści programowe uwzględniają 4 moduły tematyczne. Są to kolejno moduły:

1. Poznanie siebie/poznanie własnych zasobów

- KLASY I-III: np. uczeń opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- KLASY IV-VI: np. uczeń określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- KLASY VII - VII: np. uczeń rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

2. Świat zawodów i rynek pracy

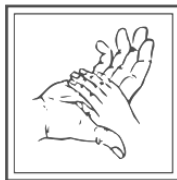
- KLASY I-III: uczeń podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- KLASY IV-VI: np. uczeń wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- KLASY VII - VII: np. uczeń wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

3. Rynek edukacyjny / uczenie się przez całe życie

- KLASY I-III: np. uczeń wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- KLASY IV-VI: np. uczeń wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- KLASY VII - VII: np. uczeń analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

4. Planowanie własnego rozwoju podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

- KLASY I-III: np. uczeń opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- KLASY IV-VI: np. uczeń opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

- KLASY VII - VII: np. uczeń dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

Plany działań z zakresu orientacji i doradztwa realizowane w poszczególnych klasach podlegają corocznemu zatwierdzeniu przez Radę Pedagogiczną. Szczegółowa tematyka WSDZ realizowana w poszczególnych klasach oparta jest na:

- założeniach prawa oświatowego,
- diagnozie potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli,
- nowych wyzwaniach współczesnego rynku pracy.

Korzyści z realizacji WSDZ w szkole z uwzględnieniem 4 grup odbiorców:

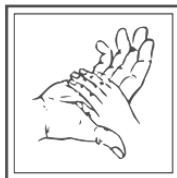
Uczniowie:

- zwiększenie samoświadomości uczniów w kontekście posiadanych zdolności, kompetencji i predyspozycji zawodowych;
- rozwój kompetencji przydatnych na rynku pracy;
- dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej;
- świadome i bardziej trafne decyzje edukacyjne i zawodowe, zwiększenie zadowolenia z podjętych wyborów;
- przygotowania uczniów do pełnienia różnych ról społecznych;
- zwiększenie poziomu wiedzy uczniów na temat możliwości edukacyjnych i zawodowych;
- uświadomienie możliwości wprowadzania zmian w zaplanowanej ścieżce zawodowej;
- zapobieganie zniechęceniu, porzucaniu szkoły, a w konsekwencji w podjęciu nieodpowiedniej pracy lub trudności w jej znalezieniu;
- zwiększenie szans na odniesienie sukcesu na rynku pracy.

Rodzice:

- dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej;
- przygotowanie do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nich decyzji edukacyjno-zawodowych;
- przygotowanie rodziców do wspierania dzieci w zakresie rozwijania kompetencji niezbędnych na rynku pracy.

Szkoła:

- realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego;
- zwiększenie konkurencyjności szkoły;
- dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla pracowników szkoły;
- zwiększenie wiedzy i kompetencji nauczycieli w zakresie realizacji działań doradczych.

Środowisko lokalne:

- zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę ponadpodstawową;
- promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.

Współpraca z instytucjami zajmującymi się doradztwem edukacyjno-zawodowym:

- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna;
- Urząd Pracy w Kaliszu;
- Szkoły ponadpodstawowe (programowo wyższe)
- ZDZ Centrum Kształcenia w Kaliszu;
- Biblioteki pedagogiczne;
- Ośrodek Rozwoju Edukacji –ORE;
- Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli ODN.
- CWRKDiZ w Kaliszu;
- Progresera.edu.pl

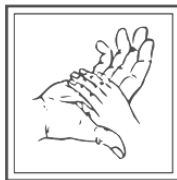
Wydarzenia związane z doradztwem zawodowym:

- Targi edukacyjne;
- Drzwi otwarte;

Podstawowe pojęcia z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego

Poradnictwo zawodowe

Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces. (Ogólne zasady funkcjonowania poradnictwa zawodowego w systemie urzędów

pracy).

Orientacja zawodowa

Działania wychowawcze szkoły, rodziców i innych osób, grup i instytucji - mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły. (K. Lelińska)

Doradztwo zawodowe

Świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji. (K. Lelińska)

Doradca zawodowy

Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej (Klasyfikacja Zawodów i Specjalności)

Informacja zawodowa

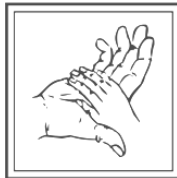
Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji (K. Lelińska)

Informacja edukacyjna

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem (G. Sołtysińska)

Ewaluacja

Ewaluacja WSDZ jest niezbędna aby działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej

doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) do zatwierdzeń

Realizacja Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego powinna opierać się na stałym monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych działań.

Kontrola powinna być dokonywana w celu usprawnienia i ulepszania realizowanych zadań lub wytyczenia nowych form pracy.

Wykorzystana zostanie do tego technika wywiadu i obserwacji. Ewaluacja pozwala także zaobserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji można dokonywać aktualizacji działań doradczych, odkrywać aktualne potrzeby i oczekiwania - co pozwala na długoterminowe planowanie działań.

Załączniki:

1. Plan i harmonogram działań WSDZ na rok szkolny 2020/2021 dla klas VII i VIII
2. Plan i harmonogram działań WSDZ na rok szkolny 2020/2021 dla klas I-III
3. Plan i harmonogram działań WSDZ na rok szkolny 2020/2021 dla klas IV i VI
4. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.